

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közle-
mények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyv-
kereskedése, hová az
előfizetési pénzek, hir-
detések, hirdetés-díjak
és reclamatiók
küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — Hirdetési díjak: Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyiltér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, va-
sárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással,
vagy vidékre postán

egész évre . 6 frt —
fél „ . 3 frt —
negyed „ . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

**Öszinte szavak, megyénk nagy közsé-
geinek rendezése érdekében.**

Alkotmányos éltünk fejlődése — a leg-
főbb kormányzék — a ministerium meg-
alkotásával felülről vette kezdetét. Önkényt
következik, hogy a megyék rendezésére
később jutott; — míg a községek szerve-
zésére, csak az 1871-ik év június hava
elején kihirdetett községi törvény értelmé-
ben, — legvégül kerül a sor.

Pedig sok tekintetben kívánatos lenne,
hogy a megyék, a községekkel együttesen
rendeztetnének. Mert ime a megyei bizott-
mány, a törvény értelmében, azon 50 tag-
ból álló küldöttséget alakított, azon meg-
bizással, hogy ez, a megye rendezés alap-
jául, egy javaslatot készítsen, — annak meg-
határozásával: mennyi közigazgatási járás,
mennyi tisztviselő szükségeltetnék? — ki-
jelölje ezek székhelyeit, s kiszámítsa a me-
gyei kormányzat évi költségét stb.

Mi természetesebb annál, hogy e küldöt-
tség, a mostani állapotot veszi alapul? —
Nagy községeknek csak úgy tekint, a mint
azok rendezetlen állapotban jelenleg van-
nak; — tervez hat szolgabírói járás felál-
lítását, az annak megfelelő költséggel; ho-
lott megeshetnék, hogy egyik másik nagy
község jól felfogott saját érdekében, tör-
vényadta jogánál fogva, — eddigi kisko-
rúságából kilépend, s rendezett tanácsal
látja el magát.

Nem fogna-e ily eset, a megye szerve-
zetében, adórendszerében, később zavart
idézni elő?

A megyéknek sem hivatása, de úgy lát-
szik, sem érdeke hogy a községek rende-
zett állapotának eszméjét érleljék, — hagy-
ják a községeket magokra, tegyenek ezek,
a mit akarnak, — de az igazat megvallva
bajos is a megyéknek e téren kezdemé-
nyezni, mikor a törvény, még az állam ér-
dekeit sem féltve, — melyeknek épen a
községek lennének, legszélsebb ör állomás
ra állított ugyan, de épen ezért legfonto-
sabb örjei, — saját magokra bizza; — ren-
dezkedjenek, igazgassanak, a hogy akar-
nak. — (Ibant qua poterant.)

Nem lehet a törvényhozás szabadelvüsé-
gét másra magyarázni, mint hogy ily nagy
községekben, milyenek Békésmegyében szá-
mosan vannak, — feltesz annyi értelmet,
felfogást, meyerszerint ezek, oly községi ta-
nácsokat alkotnak kebelükben, melyek a
reájok ruházandó hatáskörben, az országos
közigazgatás érdekének, — saját belső
ügyeik intézésében pedig, a helyi közki-
vátatnak teljesen megfelelnek.

E nemes feltevésnek nagy községeink
úgy felelhetnek meg, ha rendezett tanácsu
községekké alakulnak, mire a községi tör-
vény IX fejezet 135 §-sa szerint jogosit-
vák.

Rendezett tanács! Volt már, — ösmer-
jük, — nem kell. — És miért?

„Mert sokba kerül. Uri ember ingyen
nem szolgál, annak nagy fizetés kell, —
mi meg csekély fizetésért, akar ingyen is
elszolgálnunk.

Mert csak az urak akarnak a zöld asz-
tal mellett ülni, a köznépet pedig onnan
kiszorítják.“

Értetlenségen, bizalmatlanságon alapuló
téves nézet ez, mely vajha valahára tisztul-
na!

Miben áll a rendezett tanács lényege?

E kérdésre, azon másik kérdés megol-
dásával felelhetni: Mi egy jó rendezett me-
zei gazdaság?

Egy jól rendezett gazdaságnál mindenek
felett kívánatik, hogy annak feje legyen,
— oly feje, ki mindent lát, — hall, — tud,
— mi a gazdaság körül előfordul. Ösmeri
mindenek felett földje természetét; — ok-
szerű kimélettel, lehetőleg minél nagyobb
hasznát kívánja venni; — termékét érté-
kesíteni tudja a legértékesebb buzától a
legutolsó pelyváig; — tart elegendő szá-
mu szolgáló személyzetet, válogatott embe-
reket, kiket emberi erőt meghaladó mun-
kával nem terhel ugyan, de a munka jó
berendezésével folyton foglalkoztatja. —
Hogy ezek azt mondanák, nincsen dolog,
erre nincs eset. Ilyeneknek — természet-
esen — jó fizetést adni nem sajnál.

Egy okszerű gazda nem tart felesleges
számu igavonó jószágot, de a mi jószága
van az mind erős egészséges kifejlett állat,
— melyet jó takarmánnyal ápolni nem saj-
nál, tudva, hogy hasznát csak úgy veheti.

Egy okszerű gazda nem sajnál hasznos
eszközöket vásárolni, vesz vaskét, vasbo-
ronát, hengert, és vetőgépet.

Ha egy idegen embernek szeme egy
ily módon kezelt gazdaságon megakad, —
kellemes érzés lepi meg, s azt mondja: bi-
zony szép, — látszik, hogy ennek jó, okos
gazdája van.

És mit mond erre, egy régi világból va-
ló, elmaradt ember? Azt jegyzi meg, szép
ez a gazdaság, hanem hát felesleges az a
sok cifraság, mely nagy költséggel jár. —
Hoz-e a nagy kiadáshoz képest arányla-
gos hasznót?

Minek azok a drága cselédek? Én csak
suhancokat tartok, fél fizetéssel, — ha szük-
séges, időnként fogadok napszamosokat. Mi-
nek az a drága, és kevés igavonó jószág?
— Én inkább többet és selejtebbet tar-
tok, — nem fogyasztok értékes takarmányt,
beéri pelyvával, kukorica szárral, — tavasz-
szal meg majd emelem. — Vaskét? nagy-
apámnak se volt, még is jó gazda volt.
Egyszóval, azt tartom jó gazdának, ki ke-
veset költ a gazdaságra.

Ime két ellentétes gazda, egymás mellé
állítva. Tessék megítélni, melyik gazdál-
kodik jobban?

Alkalmaztassuk e példát a községekre:
Egy községnél kívánatos, hogy annak
feje legyen. Ennek feladata minden mun-

kát, mely a község hatáskörébe tartozik,
legjobban ösmeri. Jaj azon gazdának, ki-
nek cselédjei jobban értik a munkát mint
ő maga! Lehet hogy ha ezek jó lelkűek,
a gazda járatlanságával vissza nem élnek;
— de ha nem azok, akkor a gazdát sze-
mébe kinevetik; tesznek a mit akarnak.

Szükséges, hogy a község feje, nemcsak
a község külső gazdaságához értsen, hanem
a községhezánál előforduló minden írásbe-
li munkát is, tökéletesen ismerjen. Ő né-
ki kell legjobban tudnia, miből áll az adó-
kivetési, annak beszedési módja, — pénz-
tárak kezelése, — számadások készítése,
— árvaügyek intézése, — közigazgatási
felső rendeletek végrehajtása, — rendőri,
egészség, s szegények ügyének vitele, —
népnevelés ügyének ellenőrzése; — továb-
bá, katonai ujoncozás, annak előmunkálatai
s a tulajdonképeni állítás. Őt illetné meg
legjobban, hogy a törvény értelmében szig-
oruan ellenőrködjék, — akár a sorozó
bizottmány, akár az érdekllett felek ellené-
ben, nehogy a törvény egyrésztől idegen,
a család viszonyaival nem ösmeretes bizott-
ság által — túlszigorral alkalmaztassék, s
nehogy a törvény más részről kijátszassék.

De ehhez, a törvényekbeni kellő jártas-
ság szükséges, mely a beszóllásra jogot ad,
s a beszóllónak tekintélyt biztosít.

(Folytatása következik.)

A magyar delegatióból.

A magyar delegatio jul. 1-én tartott ülésén
Lónyay Menyhért közös pénzügminiszter következő
határozati javaslatot nyújt be a közös kormány
résztől. „Az 1872-ik évi tengerészeti költségve-
tésben előforduló kegydíjak tételénél néhai Tegett-
hoff altengernagy anyja számára 4000 frt összeg
szavaztatik meg.“ — Wahrmann a hat. javaslat
azonnali egyhangu elfogadását ajánlja, mely hatá-
rozattá is emeltetik. — Ezután következett az al-
bizottsági véleményes jelentés a közös pénzüg-
miniszter által 1870. évben létesített előlegezési
pénzművellet költségeinek fedezése iránt tett előter-
jesztés tárgyában. Az albizottság következő határo-
zati javaslatot ajánl elfogadás végett: A közös
pénzügminiszter oda utasítatik hogy 1870-ik év-
ben közbejött politikai események folytán létesített
előlegezési pénzművelletnek 577.220 frt 74 kr-ra
menő költségei fedezését illető ügyet a két állam-
terület ministeriumaihoz, a kiktől nyert felhatal-
mazás folytán e pénzművelletet létesíté, alkotmá-
nyos tárgyalás végett származtassa át. Zsedényi
Ede elnök, Prileszky Tádé s. k. előadó.

A gazd. bizottság elnöke Szapáry Antal gr.
nyújtja be jelentését a magyar delegatióknak jun.
21-től jul. 10-ig terjedő költségvetése iránt, mely
12,432 frtot tesz. Elfogadtatik. Bujanovics Sándor
bemutatja Fischer Mór olmützi lakos kérvényét,
melyben ez az 1870-ik albérlési üzletből származó
kárának megtérítését kéri. A hadügyi albizottság-
hoz utasítatik.

Franciaországi események.

A múlt számunkban is jelzett sikerült kölcsön után jelenleg Franciaországot a választási mozgalmak foglalják el. Gambetta maga is azon működik, hogy a különféle republikánus árnyalatok közt egységet hozzon létre, meg levén arról győződve, hogy Franciaország pártegysége lehet csak alapja jövő nagysága és hatalmának a kiállott szenvedések és sújtó csapások után. — Politikai elveit legjobban jellemzi mult hetfőn Bordeauxban a republikánus bizottságok előtt tartott beszéde. — Lapunk szük tere nem engedi e folytonos tetszéssel kísért beszéd egész terjedelmében közlését, de e kivonatból is meggyőződhetik az olvasó, hogy Gambetta honszerelme felülemelkedik, gyanúsítgatások szülte forradalmi vágyain. — Beszédét így kezdé:

„Uraim és drága polgártársaim! Nem akartam lábamat ama földre ismét tenni, melyet az önök előtt ismeretes kiállott fáradság után elhagytam, nem akartam Franciaországba visszatérni, hogy a felelősségben és erőfeszítésben részt vegyek a republikánus párt munkájánál, a nélkül, hogy Bordeauxban meg ne álljak. Akartam önöknek a választásokra vonatkozólag, az oly komoly helyzetre nézve, melyben az ország létezik, minden személyes utógondolat nélkül . . . megmondani, mit remélek, mit szándékozom tenni.“ E helyen szónok tetszésnyilatkozatok által félbeszakítottatik, azután így folytatja: „Ne tapsoljanak nekem, uraim! Az óra sokkal ünnepélyesebb, sem hogy más szavakkal, mint a kölcsönös bizalmat, a kölcsönös bizalmat szavával éljünk. Franciaország jelen helyzete, ha szorosán vizsgáljuk és ha az ember ezen vizsgálatnál az igazságosság és igazság szenvedélye által lelkesítettik . . . igen alkalmas arra, hogy bennünket a legmélyebb gyászba borítson; de ezen helyzet egyszersmind a legerélyesebb rendszabályokra szólít föl bennünket és eltiltja az elcsüggedést.

„Én azt hiszem,“ — így folytatja, — „hogy a republikánus elvtársak különböző árnyalatai közt létre jött egység esetében Franciaországnak oly párt színjátékát nyújthatjuk, mely elveiben szilárd, munkás, éber és mindenre elhatározott, hogy Franciaországot kormányképességgéről meggyőzze. Egy szóval oly párt színjátékát, melynek jelszava: A hatalom a legbölcsebbeket és legméltóbbakat illeti . . . Nekünk tehát kormányformánkat, a köztársaságot, tényleg és jogilag fön kell tartanunk és támogatnunk, anélkül, hogy az árnyalatok közti különbségekkel vesződnénk. Hadd mondjam meg önöknek, hogy oly kormány, melynek nevében törvények hoztatnak, milliárdok fölvetetnek, igazság szolgáltattatik és oly lázadások leveretnek, melyek elégségesek lettek volna tiz monarchiát elsodorni, szilárd és törvényes kormány. Ezen kormány az egész világ tiszteletét kiérdemli, és a ki fenyegeti az lázadó.“

Erre szónok a népnevelés fontosságát Franciaország jövő sorsára nézve emeli ki és erre vonatkozólag egyebek közt ezt mondja: „Igenis, nekünk a francia forradalom férfiai és elveit, rágalmaztásának azok ma bármennyire is, nyíltan kell visszakövetelnünk és folytatnunk azon művet, mely csak annak teljes keresztülvitele által fog befejezteni; de én a „forradalom“ szó alatt az igazságosság és erkölcsiség alapelveinek terjesztését értem és határozottan visszautasítom azon gyanúsítást, melyet ellenfeleink ellenünk hoznak föl, hogy a forradalomnak az erőszakoskodás cselekedeteivel, melyek elkövetettek, valami köze van.“

A francia demokraciának, ha hazájának újjászületését akarja, és azt ismét oly nagygyá és hatalmassá tenni, mint volt az előtt, első kötelessége a munkás osztályt kiképezni és erkölcsileg emelni; fölvilágosítani a népet, hogy mit kívánhat a társadalomtól, s viszont ez tőlük. Azon a napon, midőn felfogjuk, hogy nincs nagyobb, nincs sürgősebb feladatunk, mint a néptanítás, s midőn e feladatnak megfelelni is fogunk, azon a napon nagy előhaladást tesz hazánk és a demokracia. De munkálkodásunknak nem szabad egy oldalnak lenni, nekünk a testet a lélekkel együtt kell mivelnünk. Egy

szóval tudja meg az egész világ, hogy minden polgár, ki Franciaországban született, a világot mint katonát pillantja meg, s attól, ki kettős kötelességének, mint katonának és polgárnak, nem akar megfelelni, irgalmatlanul elvétetik a polgári és választási jog. Tápláljuk a jelen és jövő nemzedék szívében azon tudatot, hogy mindaz egy demokratikus államban, ki nem alkalmas arra, hogy hazájának nehéz napjait keresztül bírja élni, nem érdemes arra, hogy az állam kormányában részt vegyen. Nem hunyhatjuk be szemünket azon tény előtt, hogy az uralkodó tudatlanság okozott minden szociális krízist, mert nem leend addig béke és rend, míg minden társadalmi osztály nem részesül a civilizáció és tudomány jótéteményeiben.

Áttérve a földmivelők és parasztok ügyére, azt mondja: A paraszt Franciaországban mindig megcsalott. Elhittették vele, hogy jólétét egyedül Napoleonnak köszönheti, s ezért nem tudja megkülönböztetni a nagy forradalmat Napoleontól. Első Napoleonért vért ontotta, s hiszi, hogy érdekeinek az volt természetes védnöke, osztja madame de Staël nézetét, hogy Napoleon lovon ülő Robespierre. Ki kell emelni ez álhítből a parasztságot s bebizonyítani neki, hogy földjének élvezetét csakis a demokraciának és a köztársaságnak köszönheti, mert ezek által lett földbirtokos és polgár. Tanulja meg ismerni anyagi függetlenségét, hogy ez által a szellemi függetlenséget érje el. Ezután így folytatja: az ellenzéknek feladata minden jót tenni s másokat is erre kényszeríteni, mert én egy élénkebb vágyat érzek a hatalom gyakorlásánál, s ez egy loyális kormányt ellenőrizni, s nézni, hogy a közvélemény befolyása alatt mint vitetnek keresztül a legfényesebb reformok. Franciaország vért újra fel kell frísíteni, egy monarchia visszaállítására nem lehet gondolni már azon indokból sem, hogy nem vagyunk elég gazdagok annak megfizetésére, mert az sokat kíván. Programmunk legyen: a társadalom osztályait egyenlővé tenni, a városok és vidék közti látszólagos ellentétet megszüntetni, az élelkeskedést kipusztítani, a tudományt a hazá minden polgárára ráerősítozni, s ez által az országnak erkölcsi és politikai erőt kölcsönözni. Ha ezt megtartjuk, Franciaország a sors csapásai dacára is, hatalmasabban, szerencsésebben és büszkébben fog kilépni szerencsétlenségéből, mint valaha.“

Mennyi igazság rejlik e beszédben nem csak Franciaországra, de reánk nézve is.

Legujabbak.

Bécs, jul. 2. A „N. F. Presse“ szerint, Romában azt rebesgetik, hogy a pápa minden bizonynyal odahagyja Romát; az olasz kormány ez iránti sajnálkozását jelenté ki a pápának és egy diszkriminációt ajánlott fel Civitta Vecchiáig. — Ujabb tudósítások szerint azonban a pápa Romában marad, mivel Franciaország visszavonta ajánlatát, mely szerint a pápa székhelyét Corsicát jelölte ki. Állítják, hogy ez Bismarknak egy intésére történt volna így.

Páris, jul. 2. Az „Opinion Nationale“ írja: Mondják, hogy a kormány nem szándékszik az öt milliárdra haladó aláírást redukálni, ha az aláírók beléegyezéseket kijelentik. A biztos kezekben lévő kölcsön-jegyek bizonyosan nem fognak redikáltatni. — Rouenben a poroszokra kövekkel hajgálództak. Manteuffel tábornok megparancsolta, hogy ismétlés esetében a katonák fegyveres erővel utasítsák rendre a kihágókat. Jul. 1-én az élelmezési járulék a poroszoknak fenakadás nélkül kifizettetett.

Páris, jul. 2. A választások bevannak fejezve, 389,775 választó iratta be magát, úgy látszik, hogy igen nagy volt a részvét. Több lap azon hitnek ad kifejezést, hogy a mérsékeltek névsora jutott keresztül, azonban ma még megközelítőleg sem tudhatni az eredményt. Tökéletes nyugalom uralkodik.

Roma, jul. 2. Az olasz király megérkezett. Humbert herceg, Roma polgármestere az olasz ministerek és a parlamentü küldöttség üdvözölték

öt. Több rendbeli küldöttség fogadta lobogó zászlók és zeneszó mellett. A királyt a nép lelkesülten fogadta; a király a Quirinal erkélyén több ízben megjelent; azután több mint száz municipium küldöttségét fogadta.

Róma, jul. 2. Németország, Svédország, Törökország, Orosz-, Spanyolország és Amerika követsegei ide megérkeztek.

Konstancinápoly, julius 3. A ministertanács elfogadta ama tervet, mely szerint az egész arabiai partvidék meghódítottassék, itt levén legelőször létesíthető az izlam egység. A kormánycsapatok Hassa felé vonulnak. Csak Angolország tett ellenvetéseket.

München, julius 2. Zenger tanár temetését a szintén kiközösített Fridrich tanár katolikus szertartás szerint hajtotta végre. A temetésnél 20000 ember volt jelen.

Páris jul. 1. A párisi gróf látogatást tett Thiersnél. Thiersnél fényes ebéd volt, melyen az orleans hercegek is részt vettek. A hír, mintha Jules Favre visszalépett és helyében Broglie volna, megcáfoltatik. Strassburg 15 millióval vett részt a kölcsönben.

Ujdonságok.

— **A megyeszervezési előmunkálatok** ja vaslata készítésével megbízott küldöttség, e hó 3-án kezdte meg üléseit, mely alkalommal az egyes szakosztályok által készített munkálatok vétettek bírálat alá. Ezmegelőzőleg azonban indítvány tétetett, hogy miután a bírálat alá veendő szakosztályi tervek nagyfontosságuk és terjedelmükkel fogva előzetes áttekintést és tanulmányozást igényelnek, szükséges volna azokat kinyomatni, a bizottság tagjai között kiosztani, az érdemleges tárgyalást pedig egy későbbi ülésnek fentartani. Ez indítvány fellett aztán hosszas vita keletkezett, melynek eredménye a bizottság azon határozata lön, hogy a szakosztályok munkálatai tárgyalásához azonnal hozzáférjék. — A júliushó 3. és 4-én megtartott tanácskozományokról részletesebb jelentésünket jövő számunkban adandjuk.

— **A magyar kincstári jegyek** eddig még nem tudtak nagyobb mennyiségben forgalomba jutni, bár bécsi lapok azon hirt hozzák, hogy közelebb a berlini leszámítoló bank ajánlatot tett Kerkápolynak 8 millió frnyi kincstári jegyek átvételére oly feltétellel, hogy a jegyek ezüstre állittassanak ki s ezüstben kamatozzanak, Kerkápoly azonban ez ajánlatot el nem fogadta,

— **A szokatlan esőzés** az arad-temesvári vonalt is annyira megrongálta, hogy Sz.-András és Temesvár közt, a személy és teherszállítást egyidőre beszüntetni kellett. — Továbbá a keleti vasútvonalon Zsobók és Sztána között a töltés szinte romban hever; szakértők azon véleményben vannak, hogy e helyet átkellend hidalni, miután gyakori esőzések alkalmával ez eset többször fog ismétlődni.

— **A ráckevei választás** a baloldali jelölt, Beöthy Lajos pestmegyei alispán győzelmével végződött. Széchenyi Ödön gr. 800 szavazatot kapott, Beöthy 1100-at.

— **Sajátságos időtöltés.** A mult napokban a városi tanácsnak egyik, népnevelőből gyártott tagja egy a tanácsszobába tévedett kutyát a felső emelet ablakából a kövezetre dobott s csak a véletlen mentette meg egy arra menő asszonyságot, hogy az fejére nem esett. — A kutya hosszabb ideig fetrengve kintlódott a kövezeten, bámulva a tanács két tagja és a hősi tettet véghezvitt kollega által. — Kiváncsiak vagyunk tudni, hogy a praeparandiában vagy a tanácssteremben tölcserézték-e fejébe az ily minden jobb érzést botránkozató tetteket.

— **Mult szombat** a várkert alatti Körösből egy 26 fontos potykát fogtak ki a halászkok. — E régóta elő nem fordult siker azután a halászkok és nemhalászkok kasza-kapa kerülő legiójának hálót adott a kezébe; most a hidaknak mindkét oldalán éjjel-nappal pipázva lesik a 26 fontos szerencsét. — Hja, de csak egyszer volt Budán kutyavásár!!

+ **Szerkesztőségünkhöz** beküldetett a „Kislap” című gyermeklap. Rövid élete alatt oly elismerést és elterjedést nyert ez ép oly ügyesen szerkesztett, mint díszesen kiállított laposka, hogy a gyermek világnak ajánlani mulaszthatlan kötelességünknek tartjuk. Előfizetési ára évnegyedenként 1 frt. — Vettük továbbá a „Biharmegyei Közlöny” társadalmi, szépirodalmi, ismeretterjesztő, kereskedelmi és gazdasági napilap mutatószámát. Megjelenik Nagy-Váradon, felelős szerkesztő Báttaszéki Lajos. Változatos, élénk tartalma ügyes szerkesztésre mutat, mely bizonyára biztosítani fogja a lap jövőjét.

+ **Vettük a szarvasi főiskola értesítőjét**, közzé teszi Tatay István igazgató-tanár. Megyénk főiskolájának állapota s haladásáról több felvilágosító adatot tartalmaz. Bevezetésül Mihályi József tanár értekezik az írás, gyorsírás és nyomdászatról. A főiskolát ez évben 425 ifju látogatta. Használhatóan beküldetett a csabai ág. hitv. polgári iskola értesítője, szintén az illető intézet belételeivel bővebben foglalkozva. Ez iskolába a múlt 1874-ik tanévben 108 tanuló iratta be magát.

— **Vizbe haltak.** Múlt kedden néhány városunkbeli fiatal ember csolnakázzván a Körösön, nem kis meglepetésben részesült. Ugyanis a németváros irányában haladván csolnakukkal, egyszerre valami a partról behajló ágon akadott tárgyon akad meg szemük. „Korsó!” mondja az egyik, — „Ember!” erősíti a másik — s oda evezvén látták, hogy csakugyan ember az, még pedig a múlt vasárnap eltűnt azon takács-inas hullája, ki azóta hogy fürdeni ment, nem is tért vissza többé. — A múlt héten vízbe fullt Cséfi hulláját is megtalálták, valamint egy kondásgyereket is, ki a napokban Varsánd táján veszett a vízbe.

— **Színészeink** legutóbbi jelentésünk óta, több gondot látszanak fordítani előadásukra, melyek közül a juliushó 1-én a kedvelt Dékány Teréz operette énekesnő jutalomjátékául előadott „Orpheus az alvilágban” című operette oly nagy közönséget vonzott a színházba, minő még ezidén nem volt. Másnap a „Csikós” című régi de még mindig kelendő népszínmű került színre s benne különösen Szabó Bandi (bojtár) és Marczell (rektor, később komornyik) nyertek tetszést. Hisszük, hogy a közönség méltányolni fogja e több tehetséges taggal bíró társulat újabb kifejtett igyekezetét s a közelebb kezdődő második bérletre tömegesen eléjegyez.

— **Baleset.** Tegnap (szerdán) délelőtt Cs. P. idevaló fiatal uri ember lovagolt az utcán, s a jó vértű vickándozó állatot, melyen ült, néhány ostor csapással illette; a ló neki szilajodván elragadta gazdáját s oly erővel rohant egy szemben az utcán álló kocsirudjának, hogy az egészen keresztül furdott az állat testén s rögtön kimult. A fiatal uri ember esés közben megsérült ugyan, de nem veszélyesen.

Gazdaszat, ipar és kereskedelem.

Fásítsuk a megyét.

(R.) A fásítás alatt, megyénkre vonatkozva, értjük a kertészetet, tömegesített faültetéseket és az utak szegélyezését.

Hogy a fásítás hány s mennyi érdek kielégítésének jelentőségével bír, ezt fejtegetni felesleges. Selyemtenyésztés, egészséges eledel különösen a forró évszakban, jövedelem a gyümölcsből, tüzi és szerszámfa, az égélj szelidülése, a madarak szaporodása, a kártékony rovarok gyérülése, több munkásság s azzal az értelem, az erkölcs emelkedése, mindez a fásításból nyeri kielégítettségét, előmozdítását.

Hogy e tekintetben az intenzív beruházás csak idő folytán és ernyedetlen példaadással, buzdítással, az eszközök közügybe helyezésével, iskolai oktatással érhető el megyénkben, hol a faszegény

természet közvetlenül serkentő példát nem mutat, hol a nép csak igen lassan bírja e megbecsülhetlen tényezőt megkedvelni, — ez, ha a tapasztalás nem mutatná is, önként értetnék.

De úgy vagyunk meggyőződve, hogy van a fásításnak oly részlete, mely a megyei közigazgatás intervencióját nem hogy kizárna, sőt azt egyenesen felhívja.

Értjük az utak szegélyezését.

Magának az államnak is a magántulajdonba való avatkozását csak oly kivételes esetekre szorítva helyeselhetjük, melyekben ezen avatkozást a magasabb közérdek teszi elkerülhetlenné.

Annál megfontolandóbbnak tartjuk az esetet, melyben magát megye, város, vagy község a közjó tekintetéből jogosultnak találja oly rendszabályok életbeléptetésére, melyek által a magántulajdon érintetik.

De hogy ily esetek vannak, hogy ilyenek kikerülhetlenek, ezt mutatja a tapasztalás. Városokban, községekben például szerte divatoznak oly intézkedések, melyekkel a helybeli közlekedés, szepítés, közegészség emelése céloztatik.

Ily eset az utak szegélyezése is, melyre nézve, az azzal kapcsolatos érdekek fontosságát tekintve, a megye intervencióját nem csak jogosnak, de kötelességszerűnek tartjuk.

Mire nézve halaszthatatlannak tartjuk oly statutum megalkotását és szigorú foganatosítását, melynélfogva:

1. Az országos és megyei utak, például 2 év alatt,
2. A községi és jártabb dűlő utak további 2 év alatt okvetlenül szegélyeztessenek.

Ez érdeken szűkséges annak is elhatározása, hogy ezen utak rendszeren és összességül egyenes vonalban felárkoltassanak, mert szabályszerű árklás nélkül a szegélyezésnek sem oltalma, sem pontos iránya nem volna.

Ezen intézkedés foganatosítása bizathatik a szolgabírákra, vagy egy centralis csendbiztosra, vagy külön közegre, mely két utóbbi esetben az utbiztoság is hozzá volna csatolandó.

Intézkedni kellene, hogy a megyei és községi kertek valahára rendeltetésükre fordítottassanak, hogy azokban a fatenyésztés a legpontosabban életbeléptetessék.

Az utakon való legeltetés a szegélyek megölője, mert abban nem csak az állatok, hanem a pásztorgyerekek is nagy károkat okoznak, vagy legfeljebb a széles országos és megyei utak bérlét útján volnának használhatók és a bérlő a legelés idején belül a szegélyezésért jótállani, az abban történő kárt pótolni és bűnhődni köteleztetnék, kivéven, ha azt más által elkövetettnek bebizonyítaná.

Erre a megyét jogosítottunk tartjuk, sőt arra köteleztetnek is, és úgy hisszük, hogy igen is itt az ideje, hogy a megyének ezen üdvös intervenciója haladéktalanul életbeléptetessék.

(Beküldetett.) E lapok múlt számának újdonsági rovatában bizonyos egyének önérdék szülte hencegési viselkedésből kiindulva, a r. kath. egyházi tanács részvétele s hanyagságról vádolták, mert az egyház tulajdonához tartozó házat nem nyilvános árverés, hanem egység útján adá haszonbérbe; felhozták, hogy árverés útján 2—300 frttal is többet kaphatott volna. Bár az egyházi tanács ez ügyet hallgatással mellőzi is öntudatának nyugodt érzetében, hogy a mit tett, helyesen és egyakarattalug tevő, mégis kötelességemnek érzem én, mint annak igénytelen tagja felszólalni és az egyházi tanácsnak ebbeli határozatát némileg okadatoltnak a közönség ítéletére bizni.

Midőn a múlt évben az egyházi tanács a szóban forgó házat haszonbérbe adá, dacára annak, az a templom előtt közhírré volt téve, nem mutatkozott hajlandónak senki, az akkor kért 300 frtnyi évi haszonbért érte megadni, különösen azért, mert az egyházi tanács nem bocsátkozhatott egy

hosszabb időre terjedő bérleti cyclusnak engedélyezésébe, miután e ház — noha a r. kath. egyháznak sajátja — könnyen egy létesítendő főiskola helyiségeül szolgálhat a közel jövőben; — az akkori bérbe venni óhajtok között pedig tudtommal a nagyhangu cikksugalmazó is közte volt. Midőn az idén a bérleti egy év leteltével annak újra kiadása határozottatott, — az egyházi tanács a 300 frt bérösszeg után eső jövedelmi adót a bérbevevővel kívánta fizettetni, hogy az egyháznak az említett bérösszeg tisztán maradjon. A kivéve elfogadta ez ajánlatot, csak azt kérte ki, hogy a bérleti időtartam 3 évre állapíttassék meg, mit az egyházi tanács azon kijelentéssel hagyott jóvá, hogyha netalán bármikor ez idő alatt a szóban forgó épület jelen céljától elvonatnék, a szerződés felbontottnak tekintendő. Igazolva van ez eljárás az által is, hogy noha többen tudták e háznak újra bérbeadását, senki sem mutatkozott hajlandónak ezt újra kivenni, vagy nagyobb összeget ajánlani a bérleti határidő bizonytalanságn miatt. — Tudja ezt a cikksugalmazó is, hisz az egyházi tanácshoz intézett folyamodványában önmaga is beismeri, hogy a „bérlét ideje tudomásom szerint f. évi ápril 24-én lejárt.” Tudta, mert hisz hosszabb idő óta a kérdéses házban nekie is üzlettelepe van, s ott a helyiséget alhaszonbérben bírja.

Az egyháznál még eddig egy egyházi tanács sem bocsátá e házat nyilvános árverés útján tudtommal haszonbérbe, nem akarván ez egyházi vagyont az árverezés sokszor nagyon is fondor és ravasz esélyeinek kitenni, miután ily alkalmakkor is gyakran megtörténik, hogy az árverezők tárcája önmaguk közti egység útján telik, míg a bérbeadó zsebe koppan.

Ha a cikksugalmazó önérdékének lólába nem kandikálna ki annyira a köpeny alól, mindenki megütöközhethet az egyházi tanácsnak eljárásán, de így tudva azt, hogy az egész újdonsági viszketeg csak a közte és a haszonbérelő közt felmerült viszály eredménye, nyugodtan szemlélheti az egyházi tanács ebbeli eljárását.

A mi az újdonságnak a „nagyhangu üres szavakra méltányosság háttérbe szorítására, korteskedési, sógor- s komasági protectióra” vonatkozó passusát illeti, engedje meg t. szerkesztő ur, ennek valódi értékére leszállítását.

A nagyhangu üres szavakat a cikkíró ur képeletének szüleményeül tekinthetem annál is inkább, mert az egyházi tanácsnak üléseiben tudtommal eddig még részt nem vett. Ha azonban e nagy hangu üres beszédekről magának meggyőződést kíván szerezni, szívesen tudatom vele a tanácsülések napjait, biztosítva előre is, hogy a tanács tagjai valamint ötöt, egy mindenkint, — ki az egyházhöz tartozó, — körükben szívesen fognak látni.

A korteskedés s rokonságra vonatkozólag engedje megjegyeznem, hogy az egyházi tanácsot a kath. egyház adófizetői választák, pártérdekből indultak-e ki e választásnál, határozottan nem tudhatom, mert a választás alkalmával honn sem voltam, de azt igenis tudom, hogy ott, a helyben dívott két párt képviselve volt és van, és az egyházi tanácsnak még eddig soba eszébe nem jutott egyik vagy másik társtagjának politikai elvei s meggyőződése végett szemrehányásokat tenni. A rokonság s komaságra nézve pedig bizton állithatom, hogy a haszonbérbeadásal megbízott gondnokok épugy, mint az egyházi tanácsnak majd egész része, legfeljebb Ádám-Éváról van rokonságban a bérbevevővel, a honnan pedig a t. cikk író ur maga is elfogja ismerni, hogy rokon.

Hogy mindezek után a méltányosság mennyire van háttérbe szorítva, hogy mennyire irányadó a testületben a nagyhangu üres beszéd, arról ítéljen a nagy közönség.

Dobay János
egyh. jegyző.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

Man biete dem Glücke die Hand!
250,000 M. Crt.

im günstigen Falle als höchsten Gewinn bietet die neueste grosse Geld-Verloosung, welche von der hohen Regierung genehmigt und garantirt ist.

Die vortheilhafte Einrichtung des neuen Planes ist derart, dass im Laufe von wenigen Monaten durch 7 Verloosungen 24,900 Gewinne zur sicheren Entscheidung kommen, darunter befinden sich Haupttreffer von eventuell M. Crt. 250,000, speciell aber 150,000, 100,000, 50,000, 40,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 8000, 6000, 5000, 3000, 105 mal 2000, 156 mal 1000, 206 mal 500, 11,600 mal 110 etc.

Die nachste zweite Gewinnziehung dieser grossen vom Staate garantirten Geldverloosung ist amtlich festgestellt und findet

schon am 19. und 20. Juli 1871 statt

1 viertel Original-Loos nur fl. 2. — 1 halbes Original-Loos nur fl. 4. — 1 ganzes Original-Loos nur fl. 8. — gegen Einsendung des Betrages in Oesterr. Banknoten.

Alle Aufträge werden sofort mit der grössten Sorgfalt ausgeführt und erhält Jedermann von uns die mit dem Staatswappen versehenen Original-Loose selbst in Haenden.

Den Bestellungen werden die erforderlichen amtlichen Plaeue gratis beigelegt und nach jeder Ziehung senden wir unseren Interessenten unaufgefordert amtliche Listen.

Die Auszahlung der Gewinne erfolgt stets prompt unter Staats-Garantie und kann durch directe Zusendungen oder auf Verlangen der Interessenten durch unsere Verbindungen an allen grösseren Plätzen Oesterreich's veranlasst werden.

Unser Debit ist stets vom Glücke begünstigt und hatten wir erst vor Kurzem wiederum unter vielen anderen bedeutenden Gewinnen 3 mal die ersten Haupttreffer in 3 Ziehungen laut officiellen Beweisen erlangt und unseren Interessenten selbst ausbezahlt.

Voraussichtlich kann bei einem solchen auf der solidesten Basis gegründeten Unternehmen überall auf eine sehr rege Betheligung mit Bestimmtheit gerechnet werden; man beliebe daher schon der nahen Ziehung halber alle Aufträge baldigst direct zu richten an

S. Steindecker & Comp.,

67)

4-4

Bank- und Wechsel-Geschäft in Hamburg.

Ein- und Verkauf aller Arten Staatsobligationen, Eisenbahn-Actien und Anlehensloose.

P. S. Wir danken hiedurch für das uns seither geschenkte Vertrauen und indem wir bei Beginn der neuen Verloosung zur Betheligung einladen, werden wir uns auch fernerhin bestreben, durch stets prompte und reelle Bedienung die volle Zufriedenheit unserer geehrten Interessenten zu erlangen.

„HUNGARIA“ nagy szálloda Pesten.

Ajánljuk első osztályu szállodánkat, mely a város közepén legnagyobb forgalomnak örvend, Duna parti tekvésénél fogva **legszébb kilátást nyújtja a budai királyi palotára**, kertekre, a festőileg szép távlatú dunai képletre és lánchidra. A szálloda 300 legújabb butorzatú szobát foglal magában, minden kényelemmel ellátva 1 frt 20, 1.50, 2, 3, 5 frttól felfelé. Ünnepeles alkalmakra üveg tetővel ellátott udvar nyári és téli mulatóhelyül használható, étterem, csemege-terem és elegans kávéház, melyben folyton a legolvasottabb belsőkülöldi lapok állanak a beszállók rendelkezésére. Továbbá

Egy hotel Garni
 havonként 14, 20, 25, 30, 40 frt s így további árért.

A legújabb kor igényeinek megfelelőleg hideg és meleg fürdők, naponként kétszer: table d'hot és a karte, egyszóval **minden kívánható kényelem** feltalálható, a legnagyobb készséggel közhasználatra ajánljuk.

70) 3 3

Illmer és Zeillinger.

A magyar-oláh városon egy ház hozzátartozó kerttel együtt szabad kézből eladó.

Venni szándékozók jelentkezzenek a tulajdonos

71) 2-3

Berkes János
 orvosnál.

Nagy horderejű hazánk alföldi városaira!

Egyik tokaji kőbányában szakértők által különféle nagyságú és vastagságú 5, 6, 7, 8 négyzett hüvelknyi, — nemkülönben 6, 7, 8 hüvelknyi kockakövek, melyek minden oldalról köbtartalmuak — készítettnek

72)

SZARUKŐ-DIORIT

3-2

(Hornfels-Grünstein)

legkeményebb faj kősziklakőzetből, — amely kiválólag alkalmas **szekérutak** építésére, járdák, tornácok burkolására, és más építkezési célokra.

Minták megtekinthetők a helyszínen, és helyben saját házámnál 1552. sz. alatt, hol megbízásokat is elfogad. — Kelt Nyiregyházán, 1871. június havában.

Matthaeidesz Gusztáv,
 tokaji kőbányák tulajdonosa.

266	Török sorsjegyek húzása aug. 1. okt. 1. dec. 1. febr. 1. apr. 1. jun. 1.
Nyeremény sorozatok minden húzás után ingyen	Előnyösségüknél fogva legajánlhatóbb sorsjegyek a m. kir. jutalom-kölesönök és a török állam-sorsjegyek. Különösen előnyösek a kisorsolási húzások: A m. kir. jutalom-kölesönnek évenként 4 húzása van 250,000 frt főnyerővel. A török állam-sorsjegyek 6-szor húznak 600,000 franc főnyerővel. Továbbá előnyük az adómentesség, államjótállás és jelzálog biztonság, mely előnyüknél fogva legjobbak s legkedveltebbek, minél fogva annyival is inkább ajánlhatjuk, a mennyiben a legkisebb nyereménynél felület marad, ez a török sorsjegyeknél 100 frta is rámegey. Azonkívül a török sorsjegyek évenként 12 francot kamatoznak aranyban, melyeket mi résztvevőinknek mindjárt az első részletfizetéstől kezdve juttatjuk. Már az első részletfizetéssel igényt tarthat a vevő a legnagyobb nyereményre. — Magyar, ugyiszintén török sorsjegyek 5 frt havi részletfizetés mellett megszerezhetők. — Kik 10 frtos havi részletfizetésre vesznek az említett két sorsjegyből, a 4-ik részlet, lefizetésénél 1 száz-meiningeni eredeti sorsjegyet díjmentesen kapnak, mely évenként 3-szor húzatik. 4-6 68) Magaziner & Sterk váltóirodája Pesten, Deák-utca 7. sz.
	Magy. jut. sorsolása aug. 15., nov. 15., febr. 15., május 15.

Videki megrendelések utánvétel mellett pontosan teljesíthetnek.

Sorsjegyek részletfizetés melletti előnyös megszerzésénél nem felesleges részletességekbe bocsátkozni; azon élénk résztevés, mely a sorsjegyek ily módoni szerzése a közönség minden osztályaiban látható, legjobb bizonyítékai az ily berendezésnek.
 Kiemelendő, hogy ez által mindenki könnyen mindenféle sorsjegyeket csekélységgel szerezhet; ezen meggazdálkodás által oly értékpapirokat szerezhet, melyeknek azonnali vételénél nagyobb összegek szükségeltetnének.
 Azonkívül könnyű szerencsésé lenni, mi már sokszor családokat szerencsésé tett.
 En eladok mindenféle sorsjegyet 5 frt havi részlettől kezdve legjutányosb számítás mellett, szabadságában áll a vevőnek meghatározni: **mely időig, vagy mily összeget akar e célra fizetni.** Az első részletfizetésnél mindenki kap egy hitelesen kiállított okmányt, melyben a számok pontosan jegyezvék, az utolsó részletfizetésnél pedig az eredeti sorsjegy kézbesítetik.
 Már az első részletfizetés megtörténtével játszhatni minden nyereményre, s a tulajdonos élvezi az értékpapirok teljes kamatait.
Legajánlhatóbb sorsjegyek:
 Hitelintézeti évenként 4 húzás, főnyerő 200,000 frt, 1860-iki évenk. 2 húz., főnyerő 300,000 ft, 1864-ki évenk. 5 húz., főnyerő 200,000 frt, 1839-ki Rothschild, még csupán 5 húzás leend, török sorsjegyek évenként 6 húz., főnyerő 600,000 frk, magyar jutalom-kölesön évenk. 4 húz., főnyerő 250,000 frt.
 Sorsjegytársulatoknak és egyleteknek berendezek óhajítás szerinti összeállításokat legelőnyösb feltételek mellett.
 4-6 69) **Leitner F. Ferdinánd**
 Pest, magyar biztosító intézeti palotájában.

Hirdetés. Egy igen jól trennirozott 3 éves **telivér cseh vizsla**, mely szárazon és vizen egyiránt a legjobb sikerrel alkalmazható, szabadkézből minden órában eladó. Bővebb tudomást szerezhetni Nagy Ferenc könyvkereskedésében Gyulán.
 73)

Békésen a kis hatházi tizedben 1746. sz. a. 500 öl tölgyfa-palló deszka, szabadkézből eladó, a pallónak hossza 1, 1 1/2 és 2 öl, vastagsága 3 hüvely, szélessége 1 láb. 74) 1-3